

ادامه از صفحه ۳

مانیفست تحول اقتصادی

۱۰۴. طراحی نگاهشتهای جدید و فاصله گرفتن از بخشی‌نگری

نگاشت‌تهای فعلی کشور به تناسب دوره زیست‌نفتی شکل گرفته‌است. در این نگاهشتهای، وزارتخانه‌ها و استان‌های کشور عمدتاً ماهیت مصرف‌کننده به خود گرفته‌اند و متعاقب شکل‌گیری یک الگوی مرکز-پیرامون در حوزه تخصیص منابع، ساختارهای مصرفی اعم از وزارتخانه‌ها و استان‌ها، همواره به دنبال جذب منابع بیشتریاز مرکز هستند. همچنین تمرکز سازمان برنامه‌بودجه بر تخصیص منابع و معرفی شدن این حوزه به عنوان مزیت نسبیی این سازمان، باعث شده‌است تمرکز وزارتخانه و استان‌های کشور بر موضوع «دریافت بیشتر منابع از مرکز» معطوف شود.

در زمانی که منابع مورد نیاز برای توسعه کشور از محل نفت به صورت حد اکثری به دست می‌آمد و همچنین دسترسی اقتصاد کشور به ارز جهان‌روا کاملاً میسر بود اساساً دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های کشور به سمتی حرکت کردند که می‌توان نام آن را بخشی‌نگری گذاشت. در این رویکرد، هر یک از دستگاه، بدون توجه به حوزه کارکردی دیگر دستگاه‌های کشور، عملیات درون مرزی و برون مرزی خود را به صورت منفرد طراحی می‌کرد.

اما با وضع تحریم‌های حداکثری و کاهش قابل توجه ورودی‌های ارزی و قطع دسترسی کشور به ارز جهان‌روا، یک الزام مهم برای کشور ایجاد شد؛ آن الزام عبارت است از: ایجاد یک نگاهشتهای جدید و هم‌بست حوزه‌های قدرت اقتصادی در طراحی کنش درون‌مرزی و برون‌مرزی. اگر قرار باشد کشور در فضای بین‌الملل نقش جدیدی برای خود فراهم کند دیگر نمی‌توان انتظار داشت با کنش‌های بخشی و غیرسازگار بایکدیگر بتوان قدرت ملی کشور را در فضای بین‌الملل احیا کرد.

وقتی گفته می‌شود «حوزه‌های قدرت اقتصادی» چند محور به صورت مشخص به ذهن متبادر می‌شود؛ این محورها عبارتنداز: انرژی، صنعت و فناوری ترانزیتی و تجارت اقلام اساسی (کامودیتی‌ها)؛ پرواضح است که در نگاهشتهای فعلی کشور، هر یک از محورهای فوق در ید اختیار یکی از وزارتخانه‌های اقتصادی کشور است. تا زمانی که نگاهشتهای کشور، حوزه‌های کارکردی فوق را به صورت مستقل و بدون ارتباط سازگار با دیگر بخش‌ها مدیریت می‌کند اساساً امید جامنایی جدید و بازتعریف نقش ایران در فضای بین‌الملل، امری واهی خواهد بود.

در اینجا منظور از مسأله، همان «اولویت ذهنی و دغدغه سیاستگذارانه» است؛ به این معنا که در دوره جدید، سیاستگذار، کدام محورها و مؤلفه‌ها را باید به عنوان «اولویت اقدام» خود تعیین کند.

۲۰۴. تولید «مازاد» برای هزینه‌کرد در زمینه پیشرفت از طریق واردکردن زنجیره‌های ارزش و تأمین کشور در کلان‌معاملات جدید

همان‌طور که پیش‌تر بیان شد وضع تحریم‌های حداکثری علیه کشور، ورودی‌های ارزی به اقتصاد کشور را بشدت محدود کرده‌است. جهت رفع این چالش، به جای تمرکز صرف بر نحوه تخصیص منابع، باید تولید منابع ارزی باکیفیت و پایدار جدید به عنوان اولویت سیاست‌گذار کشور تعیین شود.

مؤلفه‌هایی به شرح زیر، امکان تولید منابع ارزی باکیفیت و پایدار را فراهم ساخته‌اند: الف. مزیت سرزمینی ایران به عنوان مسیر محوری در کریدور شمال-جنوب و یکی از مسیرهای چندگانه شرق به غرب؛ ب. جغرافیای اقتصادی ایران؛ ایران کشوری است که در زمینه بسیاری از کامودیتی‌های مهم جهانی اعم از نفت، گاز و فلزات معدنی نقش آفرینی دارد. دسترسی به انرژی، امکان کنشگری بین‌المللی در حلقه‌های بسیاری از زنجیره‌های ارزش را فراهم کرده‌است؛ ج. جغرافیای سیاسی مستقل: ایران به عنوان کشوری که سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های خود را به صورت مستقل و بدون کسب مجوز از قدرت‌های بین‌المللی اتخاذ می‌کند توانمندی این را دارد که انتخاب‌های راهبردی در زمینه ترانزیت، انرژی، فناوری، صنعت و تجارت کامودیتی‌ها انجام دهد.

در این زمینه پیشنهاد می‌شود منابع مالی آزادسازی‌شده به گونه‌ای هزینه شوند که ظرفیت‌ها و قابلیت‌های جدیدی تولید شود و از قبیل آنها، «مازاد»هایی پایدار جهت هزینه‌کرد در زمینه توسعه زیرساخت و پیشرفت کشور ایجاد شود.

۳۰۴. جذب سرمایه‌گذاری‌های هدفمند و ژئوپلیتیک بین‌المللی

از میان چهار دسته سرمایه‌موجود در جهان، ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی-سیاسی خود، صرفاً امکان جذب سرمایه‌های ژئوپلیتیک را دارد. چهار دسته سرمایه موجود در جهان را می‌توان به شرح زیر توضیح داد:

الف. سرمایه‌ای که ابزارهای مالی متصل به ارزهای جهان‌روا را خریداری می‌کنند؛ مثال بارز این سرمایه‌ها، مواردی هستند که به سمت خرید اوراق قرضه دلاری و یورویی حرکت می‌کنند و یک عایدی کم‌ریسک و مطمئن را برای کشورهای خریدار فراهم می‌کنند. زیال اساساً چنین جایگاهی در جهان ندارد.

ب. سرمایه‌های سفته‌بازانه که به صورت لحظه‌ای در بازارهای مالی جهان خرید و فروش می‌شوند. اساساً غرب آسیا به دلیل بروز چالش‌های امنیتی، جایگاهی در جذب چنین سرمایه‌هایی ندارد. مثال‌هایی از بازارهای جذب‌کننده سرمایه‌های سفته‌بازانه عبارت‌اند از هنگ‌کنگ، لندن، نیویورک و توکیو و…؛ سرمایه‌ها از حاشیه‌های سودورزانة و هفتگی می‌بهره می‌برند.

ج. سرمایه‌گذاری شرکت‌های چندملیتی و سرمایه‌هایی که صرفاً به دنبال سود اقتصادی هستند. این سرمایه‌ها، در ازای حرکت به سمت یک کشور یا حوزه قضایی خاص، بخشی از استقلال آن کشور را اخذ کرده و تصاحب می‌کنند. ایران به دلیل استقلال خود اساساً نمی‌تواند پذیرای این نوع سرمایه باشد. شرکت‌های چندملیتی فعال در حوزه اپراتور بندری، جزء مجموعه‌های گسیل‌کننده چنین سرمایه‌هایی هستند و این چنین سرمایه‌هایی تا به حال به تعدادی از کشورهای جنوب خلیج فارس تزییق شده‌اند.

د. سرمایه‌گذاری‌های راهبردی و ژئوپلیتیک؛ این سرمایه در کنار جست‌وجوی سود، اهداف غیراقتصادی را هم دنبال می‌کند. به‌عنوان مثال روسیه به دلیل محدودیت‌های جغرافیایی خود، نیازمند دسترسی به آب‌های گرم از مسیر جنوب‌است؛ چین می‌خواهد ابتکار کمربند و راه خود را پیش ببرد و از طریق آن، برتری خود را در نظام بین‌الملل اثبات کند؛ در نتیجه حاضر است برای پیشبرد این هدف، سرمایه‌گذاری‌های راهبردی در مسیرهای ابتکار خود انجام دهد.

ایران ظرفیت‌های سرزمینی، صنعتی، اقتصادی و سیاسی خاصی دارد که می‌تواند با استفاده از آنها، نیاز کشورهای طرف تعامل را برطرف کند، در نتیجه ایران قادر به جذب سرمایه‌های راهبردی و ژئوپلیتیک است. هدف از جذب چنین سرمایه‌هایی، ذینفع‌سازی کنشگران منطقه و فرامنطقه در توسعه ایران است، پرواضح است که در اینجا منظور از کنشگران منطقه و فرامنطقه کشورهایی هستند که تقابل بنیادین با زیربنای نظری جمهوری اسلامی ایران ندارند.

۴۰۴. حرکت به سمت انطباق محل تولید منابع ارزی و محل مصرف آنها

در دوره زیست‌نفتی که دسترسی به نسبت آزادانه‌ای به ارز جهان‌روا برای اقتصاد ایران فراهم بود اساساً مسئله تراز تجاری یا کشورهای طرف تعامل موضوع چندان مهمی نبود. ارز جهان‌روایی که ایران در اختیار داشت در هر نقطه‌ای از جهان خواستار داشت و از طریق آن ارز امکان رفع نیازهای برون‌مرزی ایران فراهم بود. در چنین شرایطی، اساساً مسئله «ضرورت انطباق محل تولید ارز و محل مصرف ارز» محلی از اعراب نداشت، اما متعاقب مخدوش شدن زیست‌نفتی ایران و بروز اصطکاک‌های اساسی در دسترسی ایران به ارز جهان‌روا، ایجاد انطباق بین محل تولید ارز و محل مصرف ارز به موضوعی مهم و حیاتی تبدیل شده‌است. با توجه به اینکه بخشی از زنجیره تأمین اقتصاد ایران (اقلام اساسی خوراکی) زیر نظارت جدی وزارت خزانه‌داری آمریکا است لذا انطباق نقشه ارزی و تجاری و رهاندن اقتصاد ایران از نیاز به تسویه تجارت اقلام اساسی از طریق ارزهای تحت‌رصد باید به یکی از اولویت‌های اصلی سیاست‌گذاران تبدیل شود.

۵. مسیر طی شده در دولت سیزدهم

از ابتدای استقرار دولت مردمی این رویکرد مورد توجه قرار گرفته‌است. خنثی‌سازی تحریم از مسیر اصلاحات اقتصادی در داخل توأمان با ایجاد روابط راهبردی با کشورهای همسو و همسایه و عضویت در پیمان‌ها و سازمان‌های رفیقیت‌نظم‌غرب محور، دنبال شده‌است.

الحاق ایران به سازمان همکاری شانگهای و گروه بریکس زمینه بسیار خوبی برای پیاده‌سازی ابتکارهایی در راستای بازتعریف نقش ایران در عرصه بین‌الملل فراهم آورده‌است اما باید دانست که صرف‌الحاق به چنین ساختارهایی نمی‌تواند ایران را از محدوده تحریم‌پذیری خارج کند بلکه می‌توان از ظرفیت و سازگاریهای مندرج در آنها در راستای پیشبرد ابتکارهای ایران بهره‌برداری کرد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در افتتاحیه همایش اقتصاد ایران:

اراده جدی دولت بر اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌ها

ساختارهای مولد ناترازی هم نیازمند اصلاح‌اند

گزارش

همایش اقتصاد ایران؛ اصلاح ساختارها، رفع ناترازی‌ها و نقش آفرینی نوین در عرصه بین‌الملل روز گذشته با حضور رئیس‌جمهور برگزار شد.

سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی، دهقان معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، داوود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه، تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، معاونان وزیر اقتصاد، مدیران عامل بانک‌ها و اساتید اقتصادی دانشگاه‌ها در افتتاحیه این همایش حضور داشتند. وزیر امور اقتصادی و دارایی با تأکید بر اینکه اراده مغز اقتصادی دولت بر اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌ها جدی است، تصریح کرد: در این میان علاوه بر ناترازی‌ها، اصلاح ساختارهای مولد ناترازی نیز با جدیت دنبال می‌شود. سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی در افتتاحیه همایش اقتصاد ایران؛ اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌ها که با حضور رئیس‌جمهور در سالن اجلاس سران برگزار شد، گزارشی از آخرین اقدامات این وزارتخانه در حوزه اصلاح ساختارها و همچنین برگزاری این همایش ارائه داد. وزیر اقتصاد با یادآوری اینکه اقتصاد ایران از سده‌های گذشته تا امروز در دوره‌های زمانی مختلف درگیر ناترازی بوده است، گفت: در دوره پهلوی ناترازی‌ها با وابستگی به درآمد نفتی و کمک کشورهای غربی به ایران پوشش داده می‌شد و در دوره جنگ تحمیلی با الگوی تلفیقی کنترل دولتی و حرکت جهادی پوشش داده شد. وی ادامه داد: از سال ۹۱ با تحریم‌های نفتی و بانک مرکزی، پرده از سیاست‌هایی که مولد ناترازی‌ها بودند برداشته‌شد و ناترازی‌ها بیشتر خود را نمایان کرد.

خاندوزی با بیان اینکه اصلاح ساختارهایی تواند در گوها و با پیامدهای مختلفی صورت گیرد، تأکید کرد: تمرکز ما بر انتخاب الگوی بهینه در اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌هاست که انتخاب الگوی بهینه در شرایطی که اقتصاد ما چندین سال تورم را پشت‌سر گذاشته، بسیار حساس است. وزیر اقتصاد همچنین با بیان اینکه در کنار ناترازی‌های بانکی، بودجه، صندوق‌های بانزنستگی، انرژی و… ساختارهایی داریم که مولد ناترازی هستند، یادآور شد: از مداخلات قوای سه‌گانه که محل نظام تصمیم‌گیری بوده تا دیوان‌سالاری و مدیریت اجرایی که در مقابل اصلاح مقاومت کرده تا ضعف مدل بومی اجرایی و همچنین ضعف پیوند سیاستگذاران و دانشگاهیان همگی وجود داشته‌است.

وی ادامه داد: به این موارد می‌توان ضعف توان کارشناسی، ضعف سرمایه اجتماعی و تصوری را که به افکار عمومی القا می‌شود، اضافه کرد که همه مولد ناترازی هستند.

خاندوزی با اشاره به اینکه در این همایش به شرایط بین‌المللی و جامنایی ایران در اقتصاد جهان نیز توجه شده است، تأکید کرد: در تقسیم نقش سنتی، نقش ما صادرات نفت و تضمین امنیت انرژی از طریق ایران و از سوی دیگر دسترسی به ارزهای جهان‌روا و کالا بوده‌است. خروجی این نقش سنتی این بوده که منابع ارزی با هزینه کم در اختیار سیاستگذار بوده و انگیزه‌ای برای مازاد درآمد نبوده است و سیاستگذاران دولت متمرکز بر تخصیص

و دیوان‌سالاری برای محدود و کنترل کردن تولید داخل حرکت می‌کردند.

وزیر اقتصاد گفت: سه اتفاق اکنون رخ داده؛ یکی نقش سیاسی، امنیتی، اقتصادی کشور که با تحولات جهان در حال تغییر است و باید نسبت به این تغییرات آگاه باشیم، دوم منابع ارزی مازاد برای توسعه کشور کاهش یافته است و سوم دسترسی اقتصاد به ارزهای جهان‌روا کم شده‌است.

وزیر اقتصاد تأکید کرد: خنثی‌سازی تحریم‌ها نیازمند راهی برای غلبه بر این سه چالش است که یکی در هم تنیدگی سیاست‌ها متناسب با تغییر نقش، دوم ایجاد درآمد مازاد و سوم ساختار تسویه جدید با شرکای راهبردی که به افزایش قدرت از طریق نقش آفرینی در کمربند اقتصادی جدید می‌انجامد. وی تصریح کرد: دولت مردمی سیزدهم غیر از اقداماتی برای خروج بنگاه‌ها از رکود، حل معضل بیکاری، پیشبرد پروژه‌های عمرانی و… نگاهی به اصلاح عیوب ساختاری که محور گام دوم انقلاب بوده نیز داشته‌است. وی به همگرایی تیم اقتصادی برای حرکت در این راستا اشاره کرد و گفت: نمونه این همگرایی کاهش تراز عملیاتی بودجه سال ۱۴۰۳ که از بیش از ۴۰۰ همت به قریب به ۳۰۰ همت رسیده است، اصلاح باگ‌های ناتراز و تصویب بندهای کاهنده ناترازی در برنامه هفتم به سرانجام رسید که نشان می‌دهد اراده مغز اقتصادی دولت بر اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌ها جدی است و مصوبات روی کاغذ محدود نمی‌شود. وی در پایان گفت: در همین حال ایده به اشتراک‌گذاری این اقدامات و برنامه‌ها با اساتید دانشگاه برای رفع نقایص احتمالی و همچنین استفاده از ظرفیت‌های نخبگانی برای اصلاح ساختارها نیز به کار برده شده‌است.

سخن‌گویی دولت برای رفع ناترازی بودجه ۱۴۰۳

معاون رئیس‌جمهور برآورد غیرواقعی درآمد‌ها و هزینه‌ها در بودجه را موجب کسری و ناترازی بودجه برشمرد و تأکید کرد: در بودجه ۱۴۰۳ بیشترین سخن‌گویی برای جلوگیری از بیش‌برآوردی و رفع ناترازی لحاظ شده‌است.

داوود منظور در افتتاحیه همایش «اقتصاد ایران؛ اصلاح ساختارها و رفع ناترازی‌ها» عنوان این همایش را یکی از مهم‌ترین مسائل در دستور کار تیم اقتصادی دولت و همچنین مسأله اصلی اقتصاد کشور برشمرد و افزود: آنچه به عنوان ناترازی می‌شناسیم به انباشت و تراکم تعهدات بلامحلی برمی‌گردد که پدیده‌ای شایع در اکثر کشورهاست و فقط محدود به ایران نیست و نظام تصمیم‌گیری و حکمرانی مسئولیت کاهش این ناترازی‌ها و حرکت به سمت ترازمندی را در تمام اقتصادهای دنیا بر عهده دارد. معاون رئیس‌جمهور با اشاره به انبوه ناترازی‌ها و کسری تجاری آمریکا بعد از سال ۱۹۸۰ که همچنان نیز وجود دارد و روز به افزایش است، تأکید کرد: بنابراین وقتی صحبت از ناترازی می‌کنیم به این معنی نیست که منحصر به کشور ماست و ما نسبت به سایر کشورهای دنیا وضع نابسامانی نداریم بلکه برای بهبود ناکارآمدی‌ها و ناترازی‌ها و رسیدن به یک اقتصاد پایدار، همراه با پیشرفت و عدالت در سیاست‌ها و برنامه‌ها توجه می‌کنیم.

منظور با تأکید بر اینکه ناترازی‌ها یک منظومه به هم پیوسته است و بر یکدیگر اثرات متقابل دارد، یادآور شد: وقتی در بخشی دچار ناترازی می‌شویم آسیب فرآیندهای به دیگر مجموعه‌ها وارد می‌شود و به

عکس‌ها؛ پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

ناترازی ماریپیچی تبدیل می‌شود که حل آن از ناترازی اولیه دستوراست. رئیس سازمان برنامه و بودجه به ناترازی بودجه‌ای اشاره کرد و گفت: ناترازی کسری آشکار و پنهان در بودجه ناشی می‌شود که آشکار آن در بودجه مشخص است و ما به ازای آن اوراق منتشر می‌شود و کسری بودجه پنهان، بیش‌برآوردی در بودجه است. وی به پیش‌بینی درآمد ۱۲۰ هزار میلیارد تومانی واگذاری دارایی‌های دولت در بودجه سال جاری اشاره کرد و گفت: این در حالی است که واگذاری اموال دولتی کار پیچیده‌ای است و این پیچیدگی علاوه بر شناسایی و قیمت‌گذاری در موضوع خریدار نیز ادامه دارد.

منظور برآورد واقعی درآمد‌ها و هزینه‌ها در بودجه‌های سنناتی را یکی از راه‌های رفع ناترازی بودجه برشمرد و تأکید کرد: برای تصمیم‌گیری برای افزایش حقوق‌ها و همسان‌سازی حقوق بانزنشستگان و شاغلین، سیاستگذار ناچار است به تمام لایه‌ها توجه کند، چرا که ناترازی در بودجه به ناترازی در بخش‌های دیگر از جمله صندوق‌ها تسری می‌یابد. رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اینکه این احتیاط‌ها در بودجه ۱۴۰۳ نیز از سوی دولت در نظر گرفته شد، گفت: البته با تمام سخنگویی‌هایی که در این زمینه اعمال شد، مرکز پژوهش‌های مجلس در بررسی بودجه اعلام کرد: ۱۰ درصد بیش‌برآوردی دارد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با تأکید بر اینکه دولت به دنبال انتقال پیام آرامش و ثبات به جامعه است، گفت: تمام تلاش ما این است که این ثبات را تثبیت کنیم تا مردم احساس آرامش کنند و صاحبان کسب‌وکارها در فضای پیش‌بینی‌پذیری به فعالیت خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود. وی با اشاره به عبور از یک دهه کم‌رشدی در اقتصاد در دولت سیزدهم یادآور شد: رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۰ به طور میانگین ۵ درصد بوده و رشد ۶ ماهه امسال بر اساس گزارش مرکز آمار ۷.۱ بوده است و در تمام بخش‌ها توانستیم رشد متناسب و خوبی داشته باشیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد: رشد اقتصادی را مردم کسب‌وکارها رقم می‌زنند و دولت تنها پشتیبان خود ادامه دهند؛ تنها با تداوم این فشار رشد اقتصادی محقق می‌شود.